

متن دوزبانه‌ی قانون مدنی ایران

ترجمه‌ی انگلیسی به قلم: پروفسور سیدحسن امین

قاضی اسبق دادگستری ایران، استاد بازنشسته‌ی کرسی حقوق دانشگاه گلاسگو کالیفرنیا

وکیل دادگاه‌های عالی اسکاتلند

ماده‌ی ۱۵۷- هرگاه دو زمین در دو طرف نهر، محاذی هم واقع شوند و حق تقدم یکی بر دیگری محرز نباشد و هر دو در یک زمان بخواهند آب ببرند و آب کافی برای هر دو نباشد، باید برای تقدم و تأخر در بردن آب به نسبت حصه قرعه زده و اگر آب کافی برای هر دو باشد، به نسبت حصه تقسیم می‌کنند.

ماده‌ی ۱۵۸- هرگاه تاریخ احیاء اراضی اطراف رودخانه، مختلف باشد زمینی که احیاء آن مقدم بوده است، در آب نیز مقدم می‌شود بر زمین متأخر در احیاء، اگرچه پایین‌تر از آن باشد.

[شرب زمین مؤخر]

ماده‌ی ۱۵۹- هرگاه کسی بخواهد جدیداً زمینی در اطراف رودخانه احیاء کند، اگر آب رودخانه زیاد باشد و برای صاحبان اراضی سابقه، تضییقی نباشد، می‌تواند از آب رودخانه زمین جدید را مشروب کند، و الا حق بردن آب ندارد، اگرچه زمین او بالاتر از سایر اراضی باشد.

[حیازت زمین به قصد تملک آب]

ماده‌ی ۱۶۰- هر کس در زمین خود یا در اراضی مباحه به قصد تملک قنات یا چاهی بکند تا به آب برسد یا چشمه جاری کند، مالک آب آن می‌شود و در اراضی مباحه، مادام که به آب نرسیده، تحجیر محسوب است.

باب سوم

درمعادن

ماده‌ی ۱۶۱- معدنی که در زمین کسی واقع شده باشد ملک صاحب زمین است و استخراج آن تابع قوانین مخصوصه خواهد بود.

(مواد پایانی باب دوم قانون مدنی مربوط به حیازت مباحات و اصول مربوط به حیازت آب رودخانه‌ها که تا قبل از تصویب قانون توزیع عادلانه‌ی آب رودخانه‌ها حاکم بود و اکنون بیش‌تر جنبه‌ی تاریخ حقوق دارد.)

[اصل تساوی حقوق شرکا]

ماده‌ی ۱۵۳- هرگاه نهری مشترک مابین جماعتی باشد و در مقدار نصیب هر یک از آن‌ها اختلاف شود، حکم به تساوی نصیب آن‌ها می‌شود، مگر این‌که دلیلی بر زیادتی نصیب بعضی از آن‌ها موجود باشد.

[اصل تسلیط مالکیت زمین]

ماده‌ی ۱۵۴- کسی نمی‌تواند از ملک غیر، آب به ملک خود ببرد بدون اذن مالک، اگرچه راه دیگری نداشته باشد. توضیح: این اصل، در قانون قنوت ۱۳۰۹ اصلاح شده است.

ماده‌ی ۱۵۵- هر کس حق دارد از نهرهای مباحه، اراضی خود را مشروب کند یا برای زمین و آسیاب و سایر حوائج خود، از آن نهر جدا کند.

(توضیح: این اصل در پی قانون توزیع عادلانه‌ی آب رودخانه‌ها اصلاح شده است.)

[تقدم و تأخر]

ماده‌ی ۱۵۶- هرگاه آب نهر کافی نباشد که تمامی اراضی اطراف آن مشروب شود و مابین صاحبان اراضی در تقدم و تأخر اختلاف شود و هیچ‌یک نتواند حق تقدم خود را ثابت کند، با رعایت ترتیب، هر زمینی که به منبع آب نزدیک‌تر است، به قدر حاجت، حق تقدم بر زمین پایین‌تر خواهد داشت.

THE CIVIL CODE OF IRAN

AS AMENDED AND IN FORCE IN 2009

Translated by: S. H. Amin, Ph.D (Glasgow), Advocate (Edinburgh)
Formerly Professor of Law at Glasgow Caledonian University

[The Principle of Equality of Owners]

Article 153- If a stream is common to a number of people, and there is a dispute about the size of each man's share, they shall be judged to have equal shares, unless there exists a reason for the share of some of them to exceed others.

[The Principle of the Owner's Priority]

Article 154- A person cannot carry water to his property across the property of another person without the latter's permission, even if there is no other route.

Note: This principle has been amended by the Qanat Act of 1309 A.H.

Article 155- Everyone has the right to irrigate his land from an unclaimed stream or to open up another stream from it for his land or his mill or his other needs.

Note: This article has been amended by

[Order of Priority]

Article 156- If the water of a stream is not enough to irrigate all the land round it and the owners of the land are in dispute about priority and non-priority, and none of them can prove a right of priority, every piece of land which is nearer to the source of the water shall, in due order, have the right of priority over land which is lower down, to the extent of its needs.

Article 157- If two pieces of land on both sides of stream are also situated opposite each other and the right of priority of one over the

other is not established, and both owners wish to draw water at the same time, and the water is not enough for both, they must draw lots for priority in drawing water in proportion to their shares, and if the water is enough for both, they will divide it in proportion to their shares.

Article 158- If the dates of the beginning of cultivation of lands bordering on a river are different, the land first cultivated has a prior claim to the water over land cultivated later, even though it is situated lower than the latter.

Article 159- If a person wishes to cultivate for the first time a piece of land bordering on a river, and there is a surplus of water and the owners of the existing plots will not be hampered, he can irrigate the new land with the water from this river; otherwise he has no right to draw water, even if his land is higher than the other lands.

[Rules for Annexation]

Article 160- If a person digs a qanat or a well in his own land or in unclaimed land for the purpose of annexing it, in order that he shall reach water or cause water to flow, he becomes the owner of the resulting water, but so long as he has not struck water in unclaimed land, his activities are accounted as levelling.

CHAPTER 3

CONCERNING MINES

Article 161- A mine situated in somebody's land belongs to the owner of the land, and the working of it will be subject to special laws.

HAFIZ MONTHLY

A PERIODICAL OF IRANIAN STUDIES

Issue : 65

December 2009 and January 2010

ISSN : 1735-1421

All correspondence should be addressed to the Editor:

Hassan Amin, Ph.D. (Glasgow), Advocate (Edinburgh)

The Encyclopaedia of Iran Publications

Mehr Building, 312 Palestine Street, Enghelab Avenue,

Tehran, Iran, Post Code: 14168

Tel: 009821-66968488

Fax: 009821 - 66968487

E-Mail:hafizmonthly@hotmail.com

□ Editor-in-Chief : Professor Hassan Amin, Ph.D.

□ Executive Director : Hojjat Heydari, MSc.

□ Librarian : Manouchehr Raeesi

□ Typesetting & Layout : Azam Daneshjoo, B.A.

□ In-House Manager : Sara Heydari, B.A.

□ Production Manager : Ali Akbar Asadzadeh, LL.B.

□ Public Relations: M. Amin, B.A. and Behrang Aman

Hafiz Monthly, is an independent Iranian journal - dedicated to Iranian studies. The authorities of the Islamic Republic of Iran - in breach of the freedom of the Press - stopped its publication and circulation in October 2006. It is now only published as a gesture of "civil disobedience" for which Hassan Amin is being prosecuted by the Islamic Republic! It covers a wide range of subjects - including Persian literature and contemporary political history, as well as the cultural, legal and political developments in the present-day Iran. The varied essays and reports represent all the major cultural, legal and political trends in the contemporary Iran. In each issue, **Hafiz Monthly**, publishes several detailed research articles and interviews, along with a number of shorter works by contemporary Iranian scholars, writers and poets. The contributors range from national figures, ex-ministers, leading professors, well-known authors and scholars to younger and upcoming writers and poets. **Hafiz Monthly**, also disseminates information on recent publications and cultural events in and about Iran and highlights social and economic issues which are of interest to its readership.

Hafiz Monthly, is a refereed journal. The selection of all published material is processed through a qualitative assessment by the Editorial Board - with the help of outside experts and external assessors.

SUBSCRIPTION FORM

برای اشتراک مجموعه‌ی مقالات دوستداران حافظ

هزینه‌ی اشتراک (شامل هزینه‌ی پست) در داخل کشور / یک سال: اشخاص ۲۴/۰۰۰ تومان؛ مؤسسات ۳۶/۰۰۰ تومان

هزینه‌ی اشتراک (شامل هزینه‌ی پست) در خارج کشور / یک سال: ۵۰ یورو (معادل ریالی ۶۵/۰۰۰ تومان)

۱- برای اشتراک درون مرزی، وجه اشتراک (اشخاص حقیقی ۲۴۰۰۰۰ ریال / مؤسسات ۳۶۰۰۰۰ ریال) را به حساب سیبا، شماره حساب ۰۱۰۲۰۰۱۸۴۳۰۰۸ نزد بانک ملی، شعبه‌ی دانشگاه تهران کد ۸۷ به نام حجت‌حیدری واریز فرمایید.

۲- برای اشتراک برون مرزی، وجه اشتراک (۷۵۰۰۰۰ ریال / معادل تقریبی ۶۰ یورو) را به حساب سیبا، شماره حساب ۰۱۰۲۰۰۱۸۴۳۰۰۸ نزد بانک ملی، شعبه دانشگاه تهران، کد ۸۷ به نام حجت‌حیدری واریز فرمایید.

۳- برگ اشتراک (فتوکپی فرم زیر و یا نامه‌ی جداگانه) را همراه رسید بانکی به نشانی مجله پست / فاکس فرمایید:

تهران- تقاطع فلسطین و انقلاب - ساختمان مهر - شماره‌ی ۳۱۲ - دایرةالمعارف ایران شناسی - کدپستی: ۱۴۱۶۸ - فاکس ۶۶۹۶۸۴۸۷

برگ درخواست اشتراک مجموعه‌ی مقالات حافظ

نام و نام خانوادگی متقاضی:

در صورت تمدید اشتراک شماره‌ی اشتراک موجود:

آدرس پستی برای ارسال مجله: استان: شهر:

خیابان: کوچه: پلاک:

کدپستی: تلفن (در صورت علاقه‌مندی):

دعوت به اشتراک نشریه‌ی داخلی دوستداران حافظ